

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Юридичний факультет

Кафедра конституційного та адміністративного права і процесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Котляр Ю.В.

“16” листопада 2023 року

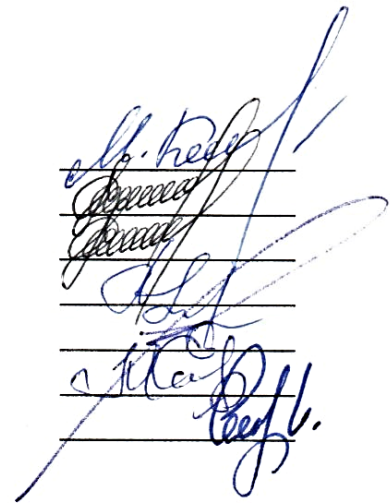
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА»

Спеціальність 081 «Право»

Розробник
Завідувач кафедри розробника
Завідувач кафедри спеціальності
Гарант освітньої програми
Декан юридичного факультету
Т.в.о. директора НН ІПО
Начальник НМВ

Кобак М.В.
Ткаля О.В.
Ткаля О.В.
Коваль А.А.
Січко Д.С.
Зуб К.М.
Шкірчак С.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Актуальні проблеми адміністративного судочинства	
Галузь знань	08 Право	
Спеціальність	081 Право	
Спеціалізація (якщо є)	Відсутня	
Освітня програма	Право	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	Д.ф.н. – 5 З.ф.н. – 5-6	
Навчальний рік	2023-2024	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	10	15,16
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4,5 кредита / 135 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	18	6
	36	10
	81	119
Відсоток аудиторного навантаження	40%	12%
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Контрольна робота (з.ф.н.)	
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: оволодіти теоретичними та практичними питаннями адміністративного судочинства України

Завдання: формування у студентів навичок користування сучасними можливостями пошуку інформації для вірного вирішення адміністративних спорів; опанування термінів та вміння їх правильного застосування; вироблення навичок складання процесуальних документів (заяв, ухвал тощо).

Передумови вивчення дисципліни: важливий аспект викладання даної дисципліни базується на знаннях, вміннях та навичках зі спеціальних дисциплін: «Теорія держави і права», «Адміністративне судочинство», «Адміністративне право» тощо. На основі цього розвиваються здібності вмілого формулювання, тлумачення та застосування норм законодавчих та підзаконних актів.

В результаті вивчення дисципліни студент отримує:

Загальні компетентності:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 3);
- здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 7);
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК 8).

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:

- здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності (СК 1);
- здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК 6);
- здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні (СК 7);
- здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (СК 10);
- здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості (СК 15).

Програмні результати навчання:

- проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження (ПРН 3);
- аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів (ПРН 13);
- обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування (ПРН 14);
- мати практичні навички розв’язання проблем, пов’язаних з реалізацією процесуальних функцій суб’єктів правозастосування (ПРН 15).

3. Програма навчальної дисципліни Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Загальні положення адміністративного судочинства.	2	2	4
2	Тема 2. Особливості визначення складу суду.	1	2	5
3	Тема 3. Процесуальний статус учасників судового процесу	1	4	6
4	Тема 4. Особливості доказів та доказування в адміністративному судочинстві.	2	4	6
5	Тема 5. Проблеми обчислення процесуальних строків.	1	2	6
6	Тема 6. Особливості судових витрат – види, розрахунок, розподіл.	1	2	6
7	Тема 7. Застосування заходів процесуального примусу.		2	6
8	Тема 8. Теоретичні та практичні проблеми розгляду окремих категорій складних справ.	1	2	6
9	Тема 9. Теоретичні та практичні проблеми розгляду окремих категорій термінових справ.	1	2	6
10	Тема 10. Деякі процесуальні питання, пов'язані із виконанням судових рішень.	2	4	6
11	Тема 11. Практична реалізація відновлення втраченого судового провадження.	2	2	6
12	Тема 12. Сучасна судова практика розгляду справ, пов'язаних із проходження публічної служби.		2	6
13	Тема 13. Вплив воєнного стану країни на реалізацію соціальних прав.	2	4	6
14	Тема 14. Сучасна судова практика щодо розгляду процесуальних питань.	2	2	6
	Всього за курсом	18	36	81

Заочна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Загальні положення адміністративного судочинства.			8
2	Тема 2. Особливості визначення складу суду.			8
3	Тема 3. Процесуальний статус учасників судового процесу			8
4	Тема 4. Особливості доказів та доказування в адміністративному судочинстві.		2	8
5	Тема 5. Проблеми обчислення процесуальних строків.			8
6	Тема 6. Особливості судових витрат – види, розрахунок, розподіл.			8
7	Тема 7. Застосування заходів процесуального примусу.			8
8	Тема 8. Теоретичні та практичні проблеми розгляду окремих категорій складних справ.		2	10
9	Тема 9. Теоретичні та практичні проблеми розгляду окремих категорій термінових справ.	2		8
10	Тема 10. Деякі процесуальні питання, пов'язані із виконанням судових рішень.		2	10
11	Тема 11. Практична реалізація відновлення втраченого судового провадження.	2		8
12	Тема 12. Сучасна судова практика розгляду справ, пов'язаних із проходження публічної служби.		2	9
13	Тема 13. Вплив воєнного стану країни на реалізацію соціальних прав.	2	2	10
14	Тема 14. Сучасна судова практика щодо розгляду процесуальних питань.			8
	Всього за курсом	6	10	119

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

Денна форма

1	Тема 1. Загальні положення адміністративного судочинства. 1. Завдання адміністративного судочинства та система адміністративних судів. 2. Юрисдикція адміністративних судів щодо вирішення адміністративних справ. 3. Предметна, територіальна, інстанційна підсудність адміністративних справ. 4. Форми адміністративного судочинства.
2	Тема 2. Особливості визначення складу суду. 1. Склад суду. 2. Колегіальний розгляд. 3. Відводи.
3	Тема 3. Процесуальний статус учасників судового процесу. 1. Учасники справи. 2. Представники. 3. Інші учасники судового процесу.
4	Тема 4. Особливості доказів та доказування в адміністративному судочинстві 1. Основні положення про докази. 2. Види доказів. 3. Забезпечення доказів.
5	Тема 5. Проблеми обчислення процесуальних строків. 1. Розумність процесуальних строків. 2. Правила обчислення процесуальних строків. 3. Строк звернення до адміністративного суду та наслідки його пропущення. 4. Особливості обчислення процесуальних строків в окремих категоріях адміністративних справ.
6	Тема 6. Особливості судових витрат – види, розрахунок, розподіл. 1. Поняття та види судових витрат. 2. Визначення розміру судових витрат. 3. Алгоритм розподілу судових витрат
7	Тема 7. Застосування заходів процесуального примусу. 1. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу. 2. Види заходів процесуального примусу. 3. Судова практика застосування заходів процесуального примусу.
8	Тема 8. Теоретичні та практичні проблеми розгляду окремих категорій складних справ. 1. Теоретичні положення щодо розгляду складних категорій справ. 2. Судова практика розгляду справ, визначених ст.ст. 264-267 Кодексу адміністративного судочинства України.
9	Тема 9. Теоретичні та практичні проблеми розгляду окремих категорій термінових справ. 1. Особливості розгляду термінових справ. 2. Вирішення спорів щодо праводносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму. 3. Нюанси розгляду справ щодо реалізації права на свободу мирних зібрань. 4. Особливості провадження інших категорій термінових справ.
10	Тема 10. Деякі процесуальні питання, пов'язані із виконанням судових рішень. 1. Основні положення виконання судових рішень в адміністративних справах. 2. Законодавчі шляхи врегулювання проблемних питань, що виникають під час виконання судових рішень. 3. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах. 4. Визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних

	повноважень - відповідачем на виконання рішення суду.
11	Тема 11. Практична реалізація відновлення втраченого судового провадження. 1. Основні положення щодо відновлення втраченого судового провадження. 2. Форма та зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження 3. Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження
12	Тема 12. Сучасна судова практика розгляду справ, пов'язаних із проходження публічної служби. 1. Основні положення щодо розгляду справ, пов'язаних із проходженням публічної служби. 2. Практика розгляду спорів, пов'язаних із прийняттям громадян на публічну службу. 3. Розгляд справ щодо проходження публічної служби. 4. Адміністративні справи про звільнення з публічної служби: судова практика.
13	Тема 13. Вплив воєнного стану країни на реалізацію соціальних прав. 1. Робота судів в умовах воєнного стану. 2. Розгляд адміністративними судами справ щодо пенсійного забезпечення військовослужбовців. 3. Розгляд адміністративними судами справ щодо забезпечення соціальних прав військовослужбовців.
14	Тема 13. Вплив воєнного стану країни на реалізацію соціальних прав. 1. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб. 2. Судовий захист прав осіб з інвалідністю. 3. Захист інших соціальних прав осіб.
15	Тема 14. Сучасна судова практика щодо розгляду процесуальних питань. 1. Поняття порушення процесуальних норм. 2. Типові процесуальні помилки. 3. Наслідки порушення процесуальних норм.

Заочна форма

1	Тема 9. Теоретичні та практичні проблеми розгляду окремих категорій термінових справ. 1. Особливості розгляду термінових справ. 2. Вирішення спорів щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму. 3. Нюанси розгляду справ щодо реалізації права на свободу мирних зібрань. 4. Особливості проваджень інших категорій термінових справ.
2	Тема 11. Практична реалізація відновлення втраченого судового провадження. 1. Основні положення щодо відновлення втраченого судового провадження. 2. Форма та зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження 3. Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження
3	Тема 13. Вплив воєнного стану країни на реалізацію соціальних прав. 1. Робота судів в умовах воєнного стану. 2. Розгляд адміністративними судами справ щодо пенсійного забезпечення військовослужбовців. 3. Розгляд адміністративними судами справ щодо забезпечення соціальних прав військовослужбовців.

4.2. План семінарських занять

Денна форма

1	Тема 1. Загальні положення адміністративного судочинства. 1. Головні риси та завдання адміністративного судочинства. 2. Право на звернення до адміністративного суду та способи судового захисту. 3. Розмежування предметної юрисдикції адміністративних судів.
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> 4. Правила інстанційної юрисдикції. 5. Правила територіальної юрисдикції. 6. Наслідки недотримання правил підсудності адміністративних суді.
2	<p>Тема 2. Особливості визначення складу суду.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система. 2. Одноособовий розгляд. 3. Колегіальний розгляд. 4. Недопустимість повторної участі судді в розгляді адміністративної справи. 5. Підстави для відводу (самовідводу) судді, секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача. 6. Наслідки відводу (самовідводу) судді.
3	<p>Тема 3. Процесуальний статус учасників судового процесу.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Учасники адміністративної справи, їх права та обов'язки. 2. Сторони в адміністративній справі, їх процесуальні права та обов'язки. 3. Суб'єкт владних повноважень як сторона в адміністративній справі. 4. Треті особи в адміністративному судочинстві. 5. Представництво в суді.
	<p>Тема 3. Процесуальний статус учасників судового процесу.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Інші учасники судового процесу. 2. Неприпустимість зловживання процесуальними правами. 3. Заміна неналежної сторони. 4. Свідок та особи, які не можуть бути опитані як свідки.
4	<p>Тема 4. Особливості доказів та доказування в адміністративному судочинстві.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поняття доказів, види, їх властивості та особливості. 2. Види судових доручень. 3. Порядок виконання судових доручень. 4. Види доказів.
	<p>Тема 4. Особливості доказів та доказування в адміністративному судочинстві.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Підстави, порядок та способи забезпечення доказів. 2. Особливості електронних доказів. 3. Висновок експерта. 4. Речові докази.
5	<p>Тема 5. Проблеми обчислення процесуальних строків.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Визначення процесуальних строків, порядок їх обчислення. 2. Строки звернення за захистом порушених прав, свобод та інтересів. 3. Види процесуальних строків. 4. Строк звернення до адміністративного суду та наслідки його пропущення. 5. Особливості обчислення процесуальних строків в окремих категоріях адміністративних справ.
6	<p>Тема 6. Особливості судових витрат – види, розрахунок, розподіл.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Судовий збір. 2. Витрати на професійну правничу допомогу. 3. Витрати сторін та їхніх представників, що пов'язані із прибуттям до суду. 4. Витрати, пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів, експертів та проведенням експертиз. 5. Попередня оплата судових витрат. 6. Розподіл судових витрат.
7	<p>Тема 7. Застосування заходів процесуального примусу.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Призначення та правові засади заходів процесуального примусу. 2. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу. 3. Види заходів процесуального примусу. Особи, уповноважені застосовувати заходи процесуального примусу.

	<p>4. Судова практика застосування заходів процесуального примусу.</p> <p>5. Оскарження заходів забезпечення проваджень в справах про адміністративні правопорушення.</p>
8	<p>Тема 8. Теоретичні та практичні проблеми розгляду окремих категорій складних справ.</p> <p>1. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень: теоретичний та практичний аспект.</p> <p>2. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, бездіяльності Кабінету Міністрів України: теоретичний та практичний аспект.</p> <p>3. Особливості провадження у справах щодо оскарження індивідуальних актів Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та рішень Кабінету Міністрів України стосовно виведення банків з ринку: теоретичний та практичний аспект.</p> <p>4. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності: теоретичний та практичний аспект.</p>
9	<p>Тема 9. Теоретичні та практичні проблеми розгляду окремих категорій термінових справ.</p> <p>1. Особливості розгляду термінових справ.</p> <p>2. Вирішення спорів щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму.</p> <p>3. Особливості провадження щодо розгляду та вирішення адміністративних справ щодо реалізації права на мирні зібрання.</p> <p>4. Особливості повідомлення учасників справи про дату, час та місце розгляду окремих категорій адміністративних справ.</p> <p>5. Особливості провадження у справах щодо гарантованого забезпечення потреб оборони.</p> <p>6. Особливості провадження у справах за зверненням податкових та митних органів.</p>
10	<p>Тема 10. Деякі процесуальні питання, пов'язані із виконанням судових рішень.</p> <p>1. Звернення судових рішень в адміністративних справах до виконання.</p> <p>2. Різноманіття дій, що встановлені КАС України, на стадії виконання судових рішень.</p> <p>3. Особливості встановлення судового контролю за виконанням судових рішень.</p> <p>4. Судова практика розгляду заяв про визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень - відповідачем на виконання рішення суду.</p>
	<p>Тема 10. Деякі процесуальні питання, пов'язані із виконанням судових рішень.</p> <p>1. Поворот виконання судових рішень</p> <p>2. Судові рішення, які виконуються негайно</p> <p>3. Відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення</p>
11	<p>Тема 11. Практична реалізація відновлення втраченого судового провадження.</p> <p>1. Порядок відновлення втраченого судового провадження в адміністративній справі.</p> <p>2. Спосіб відновлення втраченого судового провадження</p> <p>3. Підсудність заяви про відновлення втраченого судового провадження</p> <p>4. Форма та зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження</p> <p>5. Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження</p>
12	<p>Тема 12. Сучасна судова практика розгляду справ, пов'язаних із проходження публічної служби.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття публічної служби, строки звернення до суду. 2. Порядок розгляду справ щодо публічної служби. 3. Прийняття громадян на публічну службу. 4. Проблеми розгляду справ щодо проходження публічної служби. 5. Практика судів у розгляді справ про звільнення з публічної служби.
13	<p>Тема 13. Вплив воєнного стану країни на реалізацію соціальних прав.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація роботи судів в умовах воєнного стану. 2. Зміна підсудності судів. 3. Розгляд адміністративними судами справ щодо пенсійного забезпечення військовослужбовців. 4. Розгляд адміністративними судами справ щодо виплати заробітної плати військовослужбовцям.
14	<p>Тема 13. Вплив воєнного стану країни на реалізацію соціальних прав.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інші соціальні права військовослужбовців. 2. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб. 3. Судовий захист прав осіб з інвалідністю. 4. Захист інших соціальних прав осіб.
15	<p>Тема 14. Сучасна судова практика щодо розгляду процесуальних питань.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види порушення процесуальних норм. 2. Зловживання процесуальними правами. 3. Процесуальні питання, що розглядались Верховним Судом. 4. Наслідки порушення процесуальних норм.

Заочна форма

1	<p>Тема 4. Особливості доказів та доказування в адміністративному судочинстві.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття доказів, види, їх властивості та особливості. 2. Види судових доручень. 3. Порядок виконання судових доручень. 4. Види доказів.
2	<p>Тема 8. Теоретичні та практичні проблеми розгляд окремих категорій складних справ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень: теоретичний та практичний аспект. 2. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, бездіяльності Кабінету Міністрів України: теоретичний та практичний аспект. 3. Особливості провадження у справах щодо оскарження індивідуальних актів Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та рішень Кабінету Міністрів України стосовно виведення банків з ринку: теоретичний та практичний аспект. 4. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розмішені, з мотивів суспільної необхідності: теоретичний та практичний аспект.
3	<p>Тема 10. Деякі процесуальні питання, пов'язані із виконанням судових рішень.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Звернення судових рішень в адміністративних справах до виконання. 2. Різноманіття дій, що встановлені КАС України, на стадії виконання судових рішень. 3. Особливості встановлення судового контролю за виконанням судових рішень. 4. Судова практика розгляду заяв про визнання протиправними рішень, дій чи

	бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень - відповідачем на виконання рішення суду.
4	<p>Тема 12. Сучасна судова практика розгляду справ, пов'язаних із проходження публічної служби.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття публічної служби, строки звернення до суду. 2. Порядок розгляду справ щодо публічної служби. 3. Прийняття громадян на публічну службу. 4. Проблеми розгляду справ щодо проходження публічної служби. 5. Практика судів у розгляді справ про звільнення з публічної служби.
5	<p>Тема 13. Вплив воєнного стану країни на реалізацію соціальних прав.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація роботи судів в умовах воєнного стану. 2. Зміна підсудності судів. 3. Розгляд адміністративними судами справ щодо пенсійного забезпечення військовослужбовців. 4. Розгляд адміністративними судами справ щодо виплати заробітної плати військовослужбовцям.

4.3. Завдання для самостійної роботи

Денна форма

1. Виконання практичних завдань протягом семестру за темами дисципліни.

Приклади практичних завдань.

Завдання 1.

1. Написати стадії адміністративного судочинства.

2. Опрацювати 15 прикладів, де вказано позивача, відповідача та суть спору.

Студентам необхідно вказати – до якого саме адміністративного суду необхідно подати зазначені позови. Потрібно вказати норми КАСУ щодо предметної, територіальної та інстанційної підсудності. У разі якщо позов не є адміністративним, необхідно вказати до якого виду судочинства він належить (наприклад – цивільний, господарський, кримінальний).

Завдання 2.

1. Підготувати заяву про відвід судді.

2. Підготувати заяву про відвід перекладача.

3. Підготувати заяву про самовідвід (студенти самостійно обирають процесуальну роль – суддя, секретар судового засідання, експерт тощо).

4. С. – позивач у справі про оскарження припису державного пожежного інспектора, – заявив у судовому засіданні відвід судді, оскільки відомо, що суддя та інспектор є сусідами і перебувають у дружніх стосунках. Знаючи, що відвід задоволено не буде, позивач завчасно підготував апеляційну скаргу на ухвалу суду, яку й подав відразу після проголошення ухвали про відмову у задоволенні відводу. *Підготуйте правову консультацію С.*

Завдання 3.

1. Підготувати порівняльну таблицю із зазначенням учасників справи, сторін у справі, усіх учасників судового процесу.

2. Скласти перелік органів та осіб, яким законом надано право звертатись до суду в інтересах інших осіб, відповідно до ст. 53 КАСУ. Висловити власну думку з приводу розширення або звуження цього переліку.

Завдання 4.

1. Позивач ОСОБА_1 звернувся до суду з адміністративним позовом до відповідача Управління пенсійного фонду України, в якому просив : 1) визнати протиправним та скасувати рішення відповідача щодо утримання переплати з пенсії позивача; 2) зобов'язати відповідача виплатити позивачу суму утриманих коштів із пенсії на підставі рішення відповідача про утримання сум пенсій. Відповідач позову не визнав, подав у суді першої інстанції заперечення, просив відмовити у задоволенні позовних вимог повністю. Відповідач посилається на те, що позивач отримував в УПФ України пенсію за віком відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення». Однак пізніше було встановлено, що після звільнення з посади заступника начальника управління агропромислового розвитку ОСОБА_1 являвся головою ФГ «Володимир». У зв'язку з встановленими обставинами щодо подання позивачем недостовірних відомостей до УПФ, які вплинули на розмір виплачуваної пенсії, відповідачем було прийнято рішення про встановлення переплати у розмірі 1415,29 грн. Однак позивач стверджує, що належним чином повідомив відповідача про свою участь у селянському (фермерському) господарстві. Таким чином підстав для прийняття рішення утримання переплати з пенсії ОСОБА_1, у відповідача не було. *Визначте предмет доказування, докази та як розподіляється тягар доказування у цій справі. Дайте правову оцінку спірним правовідносинам, що виникли між сторонами у справі.*

Завдання 5.

1. Оформити проект заяви про повернення судового збору, що внесено в більшому розмірі.

2. Робота з Єдиним державним реєстром судових рішень. Самостійно обрати 3 судові рішення в адміністративних справах, якими компенсовано витрати, що пов'язані із прибуттям до суду (ст. 135 КАСУ). Проаналізувати їх. Письмово викласти обставини справи та правовий висновок, що сформовано судом.

Завдання 6.

1. Розробити проект ухвали про привід до суду (ст. 148 КАСУ).

Завдання 7.

Робота з Єдиним державним реєстром судових рішень щодо спорів, пов'язаних із публічною службою. Обрати з реєстру справу, судові рішення в якій оскаржувались в апеляційному та касаційному порядку. Проаналізувати справу. Письмово викласти обставини справи та думку суду щодо вирішення спору, тобто сформований правовий висновок.

Завдання 8.

Робота з Єдиним державним реєстром судових рішень щодо соціальних спорів, які розглядаються адміністративними судами. Обрати з реєстру справу, судові рішення в якій оскаржувались в апеляційному та касаційному порядку. Проаналізувати справу. Письмово викласти обставини справи та думку суду щодо вирішення спору, тобто сформований правовий висновок.

Завдання 9.

1. 16-річний Петро Заїка перед тим, як одержувати паспорт, звернувся до міського відділу реєстрації актів цивільного стану із заявою про зміну прізвища із «Заїка» на «Зайка», оскільки дуже комплексував з приводу свого прізвища. Відділ реєстрації актів цивільного стану відмовив йому, мотивуючи це тим, що П. Заїка не сплатив державного мита і не подав довідки з органів внутрішніх справ про те, що він не перебуває у розшуку і щодо нього не ведеться слідство. П. Заїка не погодився з такою відмовою і звернувся до адміністративного суду з позовом про зобов'язання відділу реєстрації актів цивільного стану змінити його прізвище. Адміністративний суд повернув позовну заяву у зв'язку з тим, що П. Заїка не має адміністративної процесуальної дієздатності, оскільки не досяг повноліття. *Чи належить справу розглядати за правилами адміністративного судочинства? Чи правильно вчинив суд, повернувши позовну заяву П. Заїки?*

2. Андрій Онищенко був членом гаражно-будівельного кооперативу „Зоря” уже близько двадцяти років. На території кооперативу знаходиться його гараж, а земля, на якій розташований гараж, належить йому на праві власності. Так як кооператив не допомагав в обслуговуванні гаража, території біля нього, та оскільки земля належала А. Онищенко на праві власності, то він виявив бажання вийти з кооперативу. А. Онищенко неодноразово звертався з проханням до правління кооперативу, до загальних зборів, щоб вийти з кооперативу, однак реакції не було. Після цього він перестав сплачувати членські внески. Оскільки А. Онищенко протягом року не сплачував членські внески, керівництво кооперативу надіслало йому рішення зборів кооперативу, де зазначалося, що через несплату членських внесків його виключено з кооперативу і покладено на нього обов'язок сплатити членські внески за дванадцять місяців у розмірі 5000 грн. з урахуванням пені (тобто за період поки він ще був членом кооперативу). *Чи потрібно А. Онищенкові звертатися до адміністративного суду за захистом своїх інтересів? Порадьте А. Онищенкові, як можна захистити його інтереси.*

Завдання 10.

1. Мешканець села Петриківці фермер Іван Колодій звернувся до Петриківської сільської ради із заявою про надання йому в короткострокову оренду земельної ділянки для вирощування нового сорту соняшника (1 га), яка би прилягала до земель, що є у його власності. Сільська рада розглянула заяву І. Колодія і прийняла рішення про надання йому в оренду земельної ділянки розміром 1 га, прилеглої до сільськогосподарських угідь І. Колодія з південної сторони. Зазначена земельна ділянка раніше належала іншому користувачеві, з яким сільська рада розірвала договір довгострокової оренди через нецільове її використання. І. Колодій звернувся до районного суду з адміністративним позовом, у якому оскаржив рішення сільської ради. Позов він обґрунтовував тим, що попередній користувач земельної ділянки використовував її для зберігання отрутохімікатів. Значна частина хімікатів зберігалася протягом тривалого часу під відкритим небом, тому земля зазнала значного забруднення і стала малоприсадною для вирощування сільськогосподарських культур. Суд, розглянувши справу, прийняв постанову, якою у задоволенні позову відмовив. Основним мотивом стало те, що сільська рада прийняла своє рішення відповідно

до закону, адже прохання І. Колодія про виділення земельної ділянки для вирощування соняшника було повністю задоволено, а земельна ділянка, згідно з даними державного земельного кадастру, належить до земель сільськогосподарського призначення, тому суд не взяв до уваги посилення позивача на те, що вона є малопридатною для ведення сільського господарства. *Чи допустила порушення сільська рада прав, свобод та інтересів І. Колодія? Чи врахував суд завдання адміністративного судочинства, відмовляючи у задоволенні позову?*

2. 75-річний пенсіонер звернувся до адміністративного суду зі скаргою на рішення територіального органу Пенсійного фонду України про відмову у збільшенні розміру пенсії. У скарзі пенсіонер виклав усі відомості, які вимагає 17 КАСУ для позовної заяви. Але адміністративний суд залишив скаргу без руху і направив її для усунення недоліків у зв'язку з тим, що формою звернення до адміністративного суду має бути позовна заява, а не скарга. *Чи правильно вчинив адміністративний суд? Чи допустив суд порушення принципів адміністративного судочинства? Чи можна оскаржити ухвалу суду про залишення скарги без руху в апеляційному порядку? Чи доцільно це робити у наведеній ситуації?*

Завдання 11.

1. На гр. Р. накладено адміністративне стягнення у виді штрафу за скоєння правопорушення, передбаченого ст. 122 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Р. вирішив оскаржити постанову про накладення на нього стягнення. Він звернувся до суду з позовом, у якому просив визнати протиправним протокол про адміністративне правопорушення та скасувати постанову про накладення стягнення. *Зробіть юридичний аналіз даної справи, зокрема з'ясуйте, якому суду вона підсудна, протягом якого строку можна звернутися із даним позовом та чи можна оскаржити прийняте судом рішення.*

2. За рішенням суду Д. був притягнутий до відповідальності за статтею 185 Кодексу України про адміністративні правопорушення - злісна непокора законній вимозі поліцейського. Судом було призначено стягнення у вигляді громадських робіт на строк 40 годин. *Який порядок набрання законної сили, виконання рішення суду? Як визначатиметься вид громадських робіт, що підлягають виконанню Д.?*

Завдання 12.

1. Громадянка М. звернулася до органу реєстрації із заявою про реєстрацію місця її проживання та її дітей у садовому будинку садового товариства "Квітка". До заяви М. додала: а) свідоцтво про право власності на нерухоме майно, відповідно до якого вона є власником зазначено садового будинку, та б) акт обстеження житлових умов. Зазначений орган відмовив М. у реєстрації із посиленням на те, що будинок, у якому вона бажає зареєструвати своє та дітей місце проживання, є садовим, а не житловим. *Визначте правомірність дій суб'єкта владних повноважень.*

2. Громадянин В. звернувся до департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації із заявою про переоформлення на його ім'я автомобіля 1996 р. випуску. Зазначений автомобіль належав тестю В., який, будучи інвалідом, отримав його від іноземця як гуманітарну допомогу. В.

проживав із тестем однією сім'єю. Листом департаменту в наданні В. дозволу на перереєстрацію автомобіля відмовлено. *Визначте правомірність дій суб'єкта владних повноважень.*

2. Наукова доповідь з актуальних проблем адміністративного судочинства.

Перелік тем наукових доповідей:

1. Сучасний стан впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.
2. Недоліки системи адміністративних судів України.
3. Проблематика виключної підсудності в адміністративному судочинстві.
4. Сучасна судова практика розгляду справ по захисту соціальних прав осіб постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи.
5. Кадрові проблеми адміністративних судів України.
6. Обов'язок доказування: складнощі при правозастосуванні.
7. Проблеми подання доказів в адміністративному судочинстві.
8. Судова практика по виконанню судових доручень щодо збирання доказів.
9. Судова практика виконання в Україні судових доручень іноземних судів.
10. Експертні установи України.
11. Проблематика забезпечення доказів.
12. Особливості публічно-правових спорів.
13. Поновлення та продовження строків в адміністративному судочинстві.
14. Практика розгляду справ про дострокове припинення повноважень народного депутата в разі невиконання ним вимог щодо несумісності.
15. Особливості проваджень у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця: сучасна судова практика.
16. Аналітичний огляд показників діяльності Миколаївського окружного адміністративного суду (інформація з офіційного сайту).
17. Аналітичний огляд показників діяльності Одеського окружного адміністративного суду (інформація з офіційного сайту).
18. Аналітичний огляд показників діяльності Харківського окружного адміністративного суду (інформація з офіційного сайту).
19. Аналітичний огляд показників діяльності окружного адміністративного суду (інформація з офіційного сайту). Студент обирає суд самостійно.
20. Аналітичний огляд показників діяльності апеляційного адміністративного суду (інформація з офіційного сайту). Студент обирає суд самостійно.
21. Аналітичний огляд показників діяльності П'ятого апеляційного адміністративного суду (інформація з офіційного сайту).
22. Аналітичний огляд показників діяльності Сьомого апеляційного адміністративного суду (інформація з офіційного сайту).
23. Історичний аналіз становлення адміністративного судочинства в Україні.
24. Практична реалізація принципу гласності в адміністративному процесі.

25. Практична реалізація принципу відкритості інформації щодо справи в адміністративному судочинстві.
26. Відмінність адміністративного судочинства від цивільного процесу.
27. Відмінність адміністративного судочинства від господарського процесу.
28. Порівняння загального та спрощеного провадження розгляду адміністративних справ.
29. Правові підстави функціонування «Електронного суду».
30. Проблеми розрахунку судового збору при зверненні до адміністративного суду.

Заочна форма

Контрольна робота, яка включає теоретичні питання та практичні завдання.

«0» варіант контрольної роботи

Варіант 0

I. Теоретична частина.

1. Особливості встановлення судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративних справах.
2. Особливості обчислення процесуальних строків в окремих категоріях адміністративних справ.

II. Практичні завдання.

1. С. – позивач у справі про оскарження припису державного пожежного інспектора, – заявив у судовому засіданні відвід судді, оскільки відомо, що суддя та інспектор є сусідами і перебувають у дружніх стосунках. Знаючи, що відвід задоволено не буде, позивач завчасно підготував апеляційну скаргу на ухвалу суду, яку й подав відразу після проголошення ухвали про відмову у задоволенні відводу.

Підготуйте правову консультацію С.

2. У провадженні Закарпатського окружного адміністративного суду перебуває адміністративна справа за позовом громадянина О. до Березівської районної державної адміністрації Закарпатської обласної державної адміністрації про скасування розпорядження, поновлення на посаді та стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу. У нарадчій кімнаті під час постановлення судового рішення за наслідками розгляду справи виникла необхідність витребування від відповідача інформації щодо отриманої позивачем заробітної плати.

Яке рішення повинен ухвалити суд?

3. Апеляційний адміністративний суд розглянув скаргу позивача Г. у справі про визнання протиправною постанови про накладення на Г. адміністративного стягнення та її скасування. У задоволенні апеляційної скарги було повністю відмовлено. Судове рішення, постановлене за результатами розгляду апеляційної скарги, відповідало вимогам, встановленим процесуальним законом. Г. вирішив звернутися із касаційною скаргою на рішення суду апеляційної інстанції. Скаргу було подано безпосередньо до касаційного суду. Суд відмовив у відкритті

касаційного провадження. Г. вдруге звернувся до касаційного суду із тією ж самою скаргою.

Яке рішення має ухвалити касаційний суд?

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; OS: Windows, Android, iOS; Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge; Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, GoogleMeet; Система електронного навчання Moodle 3.9; Тренінгова аудиторія (дошка, фліпчарт, маркери).

5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Критерії оцінювання: аргументована, логічна, повна відповідь; вільне володіння матеріалом всього навчального курсу; оперування відповідними понятійними інструментами, використання юридичних термінів; вміння встановити зв'язок між теоретичною «базою» та практикою застосування норм адміністративного судочинства; вміння аналізувати конкретні проблеми функціонування судів, органів та установ системи правосуддя; залучення до відповіді самостійно опрацьованої літератури; вміння аналізувати нормативні документи та користуватися знаннями нормативних актів для рішення конкретних правових норм.

Перелік питань до заліку:

1. Завдання адміністративного судочинства.
2. Система адміністративних судів.
3. Юрисдикція адміністративних судів, предметна, територіальна та інстанційна підсудність адміністративних справ.
4. Загальне позовне провадження.
5. Спрощене позовне провадження.
6. Справи незначної складності.
7. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система.
8. Одноособовий розгляд.
9. Колегіальний розгляд.
10. Недопустимість повторної участі судді в розгляді адміністративної справи.
11. Підстави для відводу (самовідводу) судді, секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача.
12. Наслідки відводу (самовідводу) судді.
13. Склад учасників справи.
14. Права та обов'язки учасників справи.
15. Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.
16. Участь у справі представника.

17. Законні представники.
18. Повноваження представника в суді.
19. Особи, які є іншими учасниками судового процесу.
20. Поняття доказів, їх властивості та особливості.
21. Види судових доручень.
22. Порядок виконання судових доручень.
23. Види доказів.
24. Підстави, порядок та способи забезпечення доказів.
25. Оцінка доказів.
26. Показання свідка.
27. Письмові докази.
28. Речові докази.
29. Електронні докази.
30. Висновок експерта.
31. Висновок експерта у галузі права.
32. Поняття процесуальних строків.
33. Обчислення процесуального строку.
34. Поновлення та продовження процесуальних строків.
35. Види строків звернення до адміністративного суду.
36. Наслідки пропущення строків звернення до суду.
37. Особливості обчислення процесуальних строків в окремих категоріях справ.
38. Судовий збір.
39. Витрати на професійну правничу допомогу.
40. Витрати сторін та їхніх представників, що пов'язані із прибуттям до суду.
41. Витрати, пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів, експертів та проведенням експертиз.
42. Попередня оплата судових витрат.
43. Розподіл судових витрат.
44. Попередження.
45. Видалення із залу судового засідання.
46. Тимчасове вилучення доказів для дослідження судом.
47. Привід.
48. Штраф.
49. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень: теоретичний та практичний аспект.
50. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, бездіяльності Кабінету Міністрів України: теоретичний та практичний аспект.
51. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого

- майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності: теоретичний та практичний аспект.
52. Розгляд виборчих справ.
 53. Практичні проблеми розгляду справ щодо реалізації права на свободу мирних зібрань.
 54. Основні положення виконання судових рішень в адміністративних справах.
 55. Законодавчі шляхи врегулювання проблемних питань, що виникають під час виконання судових рішень.
 56. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах.
 57. Визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень - відповідачем на виконання рішення суду.
 58. Основні положення щодо відновлення втраченого судового провадження.
 59. Форма та зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження.
 60. Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження.

«0» варіант залікового білету із зазначенням максимальної кількості балів за кожне виконане завдання.

**Кафедра конституційного та адміністративного права і процесу
Дисципліна «Актуальні проблеми адміністративного судочинства»
Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність 081 «Право»**

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Висновок експерта у галузі права. *(Максимальна кількість балів – 15)*
2. Форма та зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження. *(Максимальна кількість балів – 15)*

к.ю.н., ст.викладач кафедри конституційного та адміністративного права і процесу

Кобак М.В.

**Завідувач кафедри конституційного та адміністративного права і процесу,
к.ю.н., доцент**

Ткаля О.В.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Денна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Опитування на семінарських заняттях (передбачено 6 відповідей)	6 x 5 = 30
2	Практичні завдання (передбачено виконання 6 завдань)	6 x 5 = 30
3	Наукова доповідь з подальшим захистом на занятті (передбачено 1)	10
	Залік	30
	Всього	100

Заочна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Опитування на семінарських заняттях (передбачено 2 відповіді)	2 x 5 = 10
2	Практичні завдання (передбачено виконання 3 завдань)	3 x 5 = 15
3	Контрольна робота: – теоретичні питання; – практичні завдання.	45 20 25
	Залік	30
	Всього	100

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання опитування. Максимальна кількість балів за одне семінарське заняття – 5.

5 балів ставиться, коли відповідь студента є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: виявляє повні, глибокі теоретичні знання, всебічно і ґрунтовно аналізує нормативно-правову базу; досконало розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно і критично оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно і повно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію; правильно використовує юридичну термінологію; наводить достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить правильні висновки, добирає переконливі аргументи; чітко, ясно і послідовно відповідає на поставлені питання.

4 бали ставиться, коли відповідь студента переважно є повною, завершеною, логічно обґрунтованою. Зокрема, студент: володіє теоретичними знаннями вище середнього рівня, але допускає незначні помилки; аналізує нормативно-правову базу; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; точно посилається на чинне законодавство; виявляє творчі здібності, вміє порівнювати,

узагальнювати, систематизувати інформацію (при цьому відповідь може бути не зовсім цілісною і послідовною, містить незначні помилки); у цілому правильно використовує юридичну термінологію; наводить в цілому достатню кількість прикладів з юридичної практики; робить у цілому правильні висновки, наводить достатні аргументи; досить чітко відповідає на поставлені питання.

3 бали ставиться, коли відповідь студента в цілому є змістовною і правильною, з певною кількістю значних помилок. Зокрема, студент: репродуктивно відтворює значну частину навчального матеріалу; аналізує нормативно-правову базу на середньому рівні, проте допускає правові помилки при її тлумаченні; розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; самостійно оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки; посилається на чинне законодавство; виявляє здібності до порівняння, узагальнення, систематизації основних теоретичних положень (при цьому відповідь є недостатньо цілісною і послідовною, містить помилки); використовує юридичну термінологію, допускаючи неточності у її формулюванні; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; не досить чітко відповідає на поставлені питання.

2 бали ставиться, коли відповідь студента в цілому є задовільною, зі значною кількістю недоліків. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на базовому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на рівні середніх стандартів аналізує нормативно-правову базу, проте допускає суттєві правові помилки при її трактуванні; слабо розуміє сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на посередньому рівні посилається на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не завжди може вірно зробити висновок, добрати переконливі аргументи та приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

1 бал ставиться, коли відповідь студента в цілому відповідає мінімальним критеріям. Зокрема, студент: володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; репродуктивно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу; на елементарному рівні, із суттєвими помилками аналізує нормативно-правову базу, має недостатні уявлення про сутність сучасних політико-правових процесів; вміє на елементарному рівні аналізувати, робити узагальнення, порівняння, висновки; на поверховому рівні посилається на чинне законодавство; виявляє слабкі знання юридичної термінології, допускає суттєві неточності у формулюваннях; не здатний навести приклади з юридичної практики; слабо відповідає на поставлені питання.

Критерії оцінювання виконання практичних завдань: встановлення правового змісту наведених в умовах задачі фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки; активність та результативність роботи; логічність, послідовність та правильність розв'язування практичних завдань. Максимальна кількість балів за одне практичне завдання – 5.

Критерії оцінювання наукової доповіді: вступ, у якому визначено актуальність запропонованої проблеми; основна частина, в якій стисло розкривається наукова ідея автора, її теоретичне та практичне обґрунтування та авторське бачення проблеми; висновки та рекомендації щодо подальшого вирішення проблеми; системність і лаконічність викладення матеріалу, уміння вести наукову дискусію; цілісність і логічність представленого матеріалу. Максимальна кількість балів за наукову доповідь – 10.

Критерії оцінювання контрольної роботи: теоретичне питання – обґрунтованість, ступінь розкриття сутності питань; уміння працювати з дослідженнями, юридичною літературою, систематизувати й структурувати матеріал; логічна завершеність викладу матеріалу; юридична грамотність, посилення на нормативно-правові акти та наукові статті; **практичне завдання** – встановлення правового змісту наведених в умовах завдання фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки, посилення на нормативно-правові акти; логічність та послідовність вирішення практичного завдання. Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 45.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/page>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
4. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
5. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>.
6. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
8. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
9. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
10. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
11. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>.
12. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/5076-17>.

13. Про статус суддів: Закон України від 15.12.1992р. № 2862-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-12#Text>.

14. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: рішення ВРП від 17.08.2021р. № 1845/0/15-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>.

Навчально-методичні матеріали

1. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. / відповід. ред. В. Б. Авер'янов. Київ : Юридична думка, 2009. Т.2: Особлива частина. 600 с.

2. Адміністративне процесуальне право: навч. посібник / кол. авт.; за заг. ред. Т.П. Мінки. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 320 с.

3. Адміністративне судочинство України: підручник / Вищий Адміністративний Суд України; за заг. ред. О. М. Пасенюка. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 670 с.

4. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / І. М. Балакарева та ін.; за заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2016. 311 с.

5. Адміністративне судочинство України: навч. посіб. / Н. П. Бортник та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. І. Остапенка; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 233 с.

6. Бевзенко В. М. Участь в адміністративному судочинстві України суб'єктів владних повноважень: правові засади, підстави та форми: монографія. Київ: Прецедент, 2010. 475 с.

7. Адміністративне судочинство в питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. Н. Ю. Задираки, Є. С. Герасименка. Київ : ВД Дакор, 2019. 224 с.

8. Смокович М. І. Визначення юрисдикції адміністративних судів та розмежування судових юрисдикцій : монографія Київ : Юрінком Інтер, 2012. 304 с.

9. Миронюк Р. В. Особливості судового розгляду окремих категорій адміністративних справ: навч. посібник / Р. В. Миронюк. Дніпро : ДДУВС, 2019. 352 с.

7.2. Додаткові:

1. Богдан Б. В. Адміністративне судочинство як складова судової та адміністративно-правової реформ. *Правове регулювання економіки*. 2014. № 14. С. 172-182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pre_2014_14_17.

2. Колпаков В. К., Гордєєв В. В. Докази і доказування в адміністративному судочинстві: монографія. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. 128 с.

3. Кравчук В. М. Адміністративне судочинство як правовий механізм забезпечення народовладдя. *Публічне право*. 2015. № 4. С. 109-114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2015_4_16.

4. Брагар В.С. Нормативно-правове забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. *Право та державне управління*. 2020. № 1. Т. 1. С. 34–39.

5. Брагар В.С. Дослідження змісту ознак Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. *Правові новели*. 2020. № 10. Т. 2. С. 61–66.

6. Желтобрюх І.Л. Адміністративно-процесуальний статус сторін в адміністративному судочинстві: теоретико-правові питання. Херсон, 2020. 380 с.

7. Желтобрюх І.Л. Адміністративний процес у сучасній доктрині адміністративного права як сфера об'єктивізації статусу сторін судочинства. *Правова позиція*. 2019. Вип.3 (24). С. 24–30.

8. Марич Є.В. Правнича допомога при вирішенні справ в адміністративному суді: з'ясування сутності. *Правові новели*. 2019. № 7. Том 2.С. 40–46.

9. Кобак М. В. Принцип верховенства права в українському правосудді. *IV юридичні Могілянські читання: програма та тези Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Миколаїв, 19 квітня 2018 р.). Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. С. 51–53.

10. Кобак М. В. Сучасний стан впровадження єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. *V юридичні Могілянські читання: пошук рішень з актуальних проблем сучасної правової науки: тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Миколаїв, 19 квітня 2019 р.). Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. С. 50–54.

11. Кобак М.В. Огляд практики розгляду деяких справ щодо висування та реєстрації кандидатів на місцевих виборах 25 жовтня 2020 року в м. Миколаєві та Миколаївській області. *Могілянські читання – 2020: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти: XXIII Всеукр. наук.-метод. конф.: тези доп. : Право. Політичні науки* (м. Миколаїв, 16 – 20 листопада 2020 р.). Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 80с. С.11-14.

12. Кобак М.В. Сучасний «Електронний суд» в адміністративному судочинстві. *VII юридичні Могілянські читання: Всеукр. наук.-практ. конф.*, м. Миколаїв: програма та тези. ЧНУ ім. Петра Могили. Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 212с. С.89-92.

13. Кобак М.В. Проблемні питання щодо визначення розміру разової грошової допомоги до 5 травня ветеранам війни. *Ольвійський форум – 2021: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі. Актуальні проблеми юриспруденції. Публічне управління в Україні в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів: тези доп.* XV Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 10-13 червня 2021 р.). Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 100с. С.22-23.

14. Кобак М.В. Проблемні питання справляння судового збору при вирішенні судом заяв, пов'язаних із виконанням судових рішень в адміністративних справах. *Юриспруденція сьогодні: між апологією і креативністю. Пам'яті професора Ю.М. Оборотова (до 75-річчя з дня народження доктора юридичних наук, професора Ю.М. Оборотова): матер.* Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 вересня 2021 р.), Одеса, 2021. <https://www.onua.edu.ua/ua/novyny-ua/novosti-universiteta/6748-2021-10-04>.

15. Кобак М. В. Сучасні реалії роботи Миколаївського окружного

адміністративного суду. Могілянські читання – 2022: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти: XXV Всеукр. наук.-метод. конф. (м. Миколаїв, 8 – 12 листопада 2021 р.). Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2022. С. 25-27.

16. Кобак М., Казарян Е. Практичні аспекти щодо судового збору при вирішенні адміністративними судами заяв, пов'язаних із виконанням судових рішень. *Law. State. Technology*. 2021. № 4. С. 50-55. DOI: 10.32782/LST/2021-4-9

17. Principles for judicial administration. National center for state courts. 2012. URL:

<https://www.americanbar.org/content/dam/aba/administrative/tips/Court%20Funding/Principles%20for%20Judicial%20Administration.pdf>.

18. The Jurisdiction of State Administration Courts in Indonesia's Judiciary System. 29 p. URL: <https://www.aihja.org/images/users/ARCHIVES/docutheque-docs/Indonesia%20EN.pdf>.

19. The judiciary administration act. 2016. URL: <https://www.parliament.gov.zm/sites/default/files/documents/acts/The%20Judiciary%20Administration%20Act%20No.%2023%20of%202016.pdf>.

20. Greve, Michael, Why We Need Federal Administrative Courts (March 25, 2020). George Mason Legal Studies Research Paper No. LS 20-05, C. Boyden Gray Center for the Study of the Administrative State Research Paper No. 20-09, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3561135> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3561135>.

21. Justice in a modern way. Speech by Rt Hon Sir Ernest Ryder, Senior President Administrative Law Bar Association 16 July 2018, Birmingham. URL: <https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/2018/08/spt-speech-alba-lecture-july-2018.pdf>.